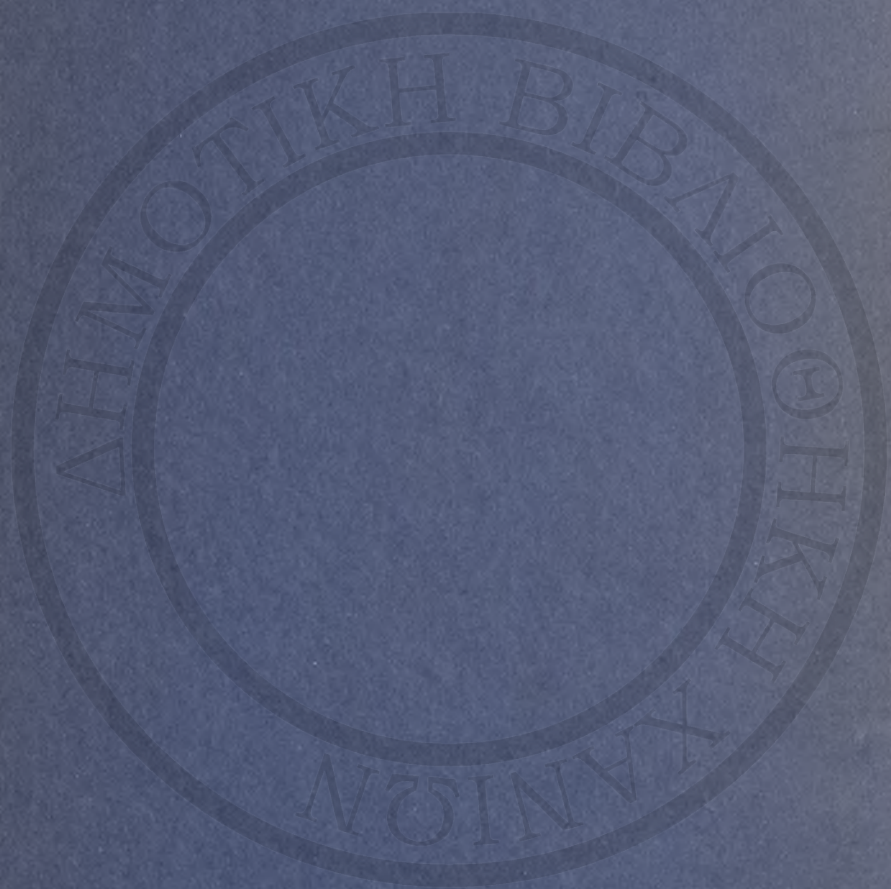

274-96
NIN

Νινωζάουρς Αγαλξήρως.

Ἰσραὶ Ἐφωίνης.

274-96
NIN

ΙΕΡΑ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΗΤΟΙ

ἀντίδοτον τῶν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας
καὶ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως ἐρι-
θειῶν καὶ ἁλ-ναφημάτων τοῦ
παρ' ἡμῖν γνωστοῦ θ-η-
τοψύχου Χιλιαστοῦ
καὶ Σίας.

«Οὐδὲν τῆς ἀληθείας φανερώ-
τερον γένοιτο ἄν, ὡς περ τοῦ ψεύ-
δους οὐδὲν ἀσθενέστερον. Ἡ ἀ-
λήθεια γυμνῆ πρόκειται πᾶσι
τοῖς βουλομένοις αὐτῆς τὸ πρό-
σωπον περισκοπεῖν καὶ οὔτε
λανθάνειν βούλεται οὔτε κίνδυ-
νον δέδοικεν οὐκ ἐπιβουλὰς τρέ-
μει». (Χρυσόστομος).

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ—1921

ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΠΕΡΑΚΙ

274.96

«Εἰς τὴν θεῖαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδέαν ἠδεδόκη-
σαν ὁ Θεὸς νὰ χορηγήσῃ **τύπον καὶ σάρκωσιν**
Ἑλληνικὴν. Ἡ ἰδέα δὲ αὕτη περιβληθεῖσα τὴν
σάρκα καὶ τὰ ὄσα τὸ πνεῦμα καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ
τὴν φιλολογίαν τὴν Ἑλληνικὴν καλεῖται **ΕΚΚΛΗ-
ΣΙΑ.** Τὸ νὰ προσβάλλῃ τις λοιπὸν τὴν Ἑλληνικὴν
Ἐκκλησίαν ἰσοδυναμεῖ μὲ πόλεμον κατ' αὐτῆς τῆς
ιδέας τοῦ Χριστιανισμοῦ οὐ τὰ προϊόντα εἰσι τὸ ἔργον
τοῦ πνεύματος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης καὶ γλώσ-
σης» (Π. Μάγχωφ Νάσων πρὸς τὸν Πατριάρχην
Ἀλεξανδρείας. Ὅρα Ἐκκλ. Ἐπιθεώρ. 1873 τεύ-
χος (25 σελ. 76).

ΔΗΜ

ΕΚΚΛΗ

ΝΩΙΝΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
— ΧΑΝΙΩΝ —	
ΑΔΣ. ΚΑΤΑΓ. ΕΠΙ.	19443
Χρονολ. Εισαγ.	14.3.1963
ΕΙΣΠΛΟΤΗΣ ΕΛΥ.	Κ/Μ/Σ-
Αριθ.	246 96/ΝΙΝ

ΙΕΡΑ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν θεοφρούρητον καὶ θεόσωσιον Ἐπισκοπικὴν ἡμῶν περιφέρειαν, τοὺς τε ἐν τῇ πόλει τῶν Χανίων καὶ ταῖς ἐπαρχίαις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου τῆς ὑπερλάμπρου καὶ Ὁρθοδοξοτάτης νήσου Κρήτης εὐσεβεστάτους Χριστιανοὺς κληρικοὺς τε καὶ λαϊκοὺς ἅπαντας, τέκνα ἐν Κυρίῳ περιπόθητα καὶ ἡγαπημένα, χάριν ἔλεος καὶ Εἰρήνην παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καθὼς τὸ σεβαστὸν ὄνομα Χριστιανὸς διακρίνει τὸν εὐσερῆ καὶ πιστὸν ἀπὸ παντὸς ἀσεβοῦς καὶ ἀπίστου, τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ ἔνδοξον ὄνομα Ὁρθόδοξος διακρίνει τὸν ἀληθινὸν Χριστιανὸν ἀπὸ παντὸς αἵρετικοῦ καὶ κακοδόξου. Ἴσως τινὲς τῶν νεωτερίζοντων, ἀνεξιδίρρησκίαν δῆθεν πρεσβεύοντες, φρονοῦσιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν διάκρισιν μεταξὺ Ὁρθόδοξου καὶ ἑτεροδόξου. Ἄλλ' ὄχι! Ἡ πίστις, εἶναι μία, καθὼς μία εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ δὲν ἐπιδέχεται παραλλαγὰς καὶ τροποποιήσεις. «Μία πίστις, λέγει ὁ Ἀπ. Παῦλος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα, καθὼς καὶ εἰς Κύριος, εἰς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων» (Ἐφεσ. 4, 5). Μία ὡσαύτως εἶναι καὶ ἡ τῶν Χριστοῦ Ἐκκλησία, καθὼς πιστεύομεν καὶ κηρύττομεν καθ' ἡμέραν εἰς τὸ **Σύμβολον τῆς Πίστεως**: «Εἰς μίαν ἀγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποσταλικὴν Ἐκκλησίαν».

Μία λοιπόν είναι ἡ ἀληθινὴ θρησκεία καὶ πίστις, ἡ πίστις τῶν Ὁρθόδοξων ἡμῶν, μία ἡ ἀληθινὴ Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολική, τῆς ὁποίας πάντες καυχώμεθα, ὅτι εἴμεθα τέκνα γνήσια καὶ πιστά. Ἀλλὰ τί ἄρα γε σημαίνει τὸ ὄνομα τοῦτο Ὁρθόδοξος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολλοῦ κατέστη τὸ γνῶρισμα τῶν ἀληθινῶν Χριστιανῶν καὶ τῆς ἀληθινῆς Ἐκκλησίας; Ποῖα τινα στοιχεῖα ἐμπεριέχει, τὰ ὁποῖα οὐδεμίᾳ ἄλλῃ τῶν λεγομένων Ἐκκλησιῶν δύναται νὰ διαφιλονικησῇ; Μὲ ἄλλους λόγους, ποῖα εἶναι τὰ πραγματικὰ γνῶρισματά τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα διακρίνουσιν αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἄλλης Χριστιανικῆς Κοινωνίας, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα αὕτη ἐπιμένει μετὰ μαρτυρικῆς ἀληθῶς καρτερίας καὶ γενναιότητος; Ἰδοὺ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα καλῶς πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἕκαστος Ὁρθόδοξος Χριστιανός, διὰ νὰ καυχᾶται τοῦλάχιστον ἐν γνώσει περὶ τῆς Ὁρθοδοξίας αὐτοῦ, διὰ νὰ διατηρῇ ἐπιμελέστερον τὸν πολυτιμώτατον τοῦτον προγονικὸν θησαυρὸν, καὶ διὰ νὰ περιποιηθῆται ἀκόμη περισσώτερον τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, τὴν μεγάλην ταύτην τῆς χάριτος Κιβωτίον, ἡ ὁποία διέσωσεν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς παγκοσμίου καταστροφῆς τῆς ἀπιστίας καὶ ἀπὸ τοῦ φαρμακεροῦ φάρυγγος τῆς πλάνης καὶ τῆς αἵρέσεως.

Τὸ πρῶτιστον λοιπὸν καὶ κυριώτατον γνῶρισμα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἀγαπητοί μου, εἶναι ἡ συμφωνία τῆς διδασκαλίας αὐτῆς μετὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, δηλαδὴ τῆς ἀγράφου ἐκείνης διδασκαλίας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, τῆς διασωθείσης μέχρις ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποστόλων, καὶ μεταδοθείσης εἰς ἡμᾶς ἀπὸ στόματος εἰς στόμα. Ἀλλὰ διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκτιμήσωμεν καλῶς τὸ γνῶρισμα τοῦτο, ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν τοῦτο τὸ πρᾶγμα πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῶν, ὅτι δηλαδὴ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία δὲν εἶναι σύστημα φιλοσοφικόν, κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τοῦτου ὑπὸ σοφοῦ τινὸς ἀνθρώπου ἐπινοηθέν, καὶ ὑποκείμενον ἐπομένως εἰς μεταβολὰς καὶ τροποποιήσεις, ἀναλόγως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τῶν γενεμένων ἀνακαλύψεων. Ὁχι! Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι θρησκεία θεία, ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀποκαλυφθεῖσα, καὶ ἐπομένως, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διδάσκει,

πρέπει νά θεωρηται ἱερὸν καὶ ἀπαράβατον παρὰ πάντων, ὅσοι ποτὲ ἠθέλησαν νά παραδεχθῶσιν αὐτήν. Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία δύναται νά θεωρηθῆ, καθὼς καὶ ὀνομάζεται *Διαθήκη*, τὴν ὁποίαν φιλόστοργός τις πατήρ ἀφήνει εἰς τὰ φίλτατα τέκνα του μετὰ τὴν πατρικὴν ἐντολήν, νά διατηρήσωσιν αὐτὴν ἀπαρράλλακτον καὶ ἀπαραχάρακτον, ἂν ἀληθῶς ἀγαπῶσι καὶ σέβωνται αὐτόν, καὶ ἂν θέλωσι νά εἶναι καὶ νά ὀνομάζωνται τέκνα του. «*Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐμὰς ἐντολάς τηρήσατε*» (Ἰωάν. 14, 15). Ἡ *Διαθήκη* δὲ αὕτη ἐδόθη κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προφορικῶς διὰ τοῦ στόματος, καὶ οἱ μαθηταὶ δὲ Αὐτοῦ καὶ Ἀπόστολοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μετέδωκαν αὐτὴν μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύσαντας «*Πορευθέντες, εἶπε, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλά μῃν ὑμῖν*». (Ματθ. 28, 19).

Ἐπειτα ὅμως κατὰ παράκλησιν τῶν Χριστιανῶν καὶ διὰ νά προφυλάξωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ἀναφανείσας αἱρέσεις καὶ ψευδοδιδασκαλίας περὶ τοῦ Χριστοῦ, παρέδωκαν ἐγγράφως τὰ κυριώτερα καὶ οὐσιωδέστερα καὶ οὕτως ἐγράφησαν τὰ τέσσαρα ἅγια Εὐαγγέλια καὶ αἱ Ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ οὕτως μετὰ τῆς *Ἱερᾶς Παραδόσεως*, ἥτις ἀπετέλεσε τὴν πρώτην πηγὴν τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, τὸν ἄγραφον λόγον τοῦ Θεοῦ, κατηρτίσθη καὶ ἡ ἑτέρα πηγὴ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἡ *Καινὴ Διαθήκη ὁ Γραπτός Λόγος* τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἀποτελοῦσι τὰ τέσσαρα ἅγια Εὐαγγέλια τὸ βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, αἱ 14 Ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου καὶ αἱ ἐπτὰ Καθολικαὶ ἐπιστολαὶ καὶ τὸ Προφητικὸν βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως. Κατ' εὐτυχίαν δὲ καὶ πρὸς μεγίστην τιμὴν ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων ἡ *Καινὴ αὐτὴ Διαθήκη* ἐγράφη Ἑλληνιστὶ καὶ διατηρήθη ἀλώβητος καὶ ἀπαρράλλακτος εἰς τὴν θεσπεσίαν Ἑλληνικὴν ἡμῶν γλῶσσαν, καὶ ὑπάρχει σήμερον εἰς ὧν μας τὰς χεῖρας. Ὅστε διὰ νά κρίνῃ τις ποία τῶν ὀνομαζομένων Ἐκκλησιῶν, εἶναι ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησία, δὲν ἔχει νά πράξῃ τίποτε ἄλλο παρὰ νά παραβάλλῃ

τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς μετὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τὴν ἀνάθετον Ἀποστολικὴν Ἱερὰν Παράδοσιν, ἢ ὅποια διατηρήθη ὡσαύτως, χάριτι θεῆα, διὰ τῆς διαδοχικῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων καὶ Διδασκάλων.

Παραβάλλοντες λοιπὸν τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς τί βλέπομεν; Πανταχοῦ ἄκραν συμφωνίαν ἐν πᾶσι, καὶ εἰς τὰ δόγματα καὶ εἰς τὰ μυστήρια καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν, καὶ εἰς πᾶν ἐν γένει, τὸ ὅποσον ἀποβλέπει τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ θεῖαν λατρείαν. Ἄς φωνάξῃ οἷος δῆποτε κακὸδοξος ψευδοδιδάσκαλος καὶ ἄς μᾶς εἴπῃ, ἐὰν δύναται, ὅτι πιστεύομεν δόγμα τι, ὅτι ἐπιτελοῦμεν μυστήριόν τι, ὅτι πράττομεν πρᾶξιν τινα λατρευτικὴν, τὰ ὅποια νὰ μὴ εἶναι ἀναγεγραμμένα εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς καὶ νὰ μὴ ἐπιβεβαιωθῶνται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως. Ὁ τοιοῦτος εἰς μάτην θὰ κοπιᾷσῃ· διότι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχουσα πάντοτε ὑπὸ ὄψιν τὸν φοβερὸν ἐκείνον λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὸν ὅποσον ἔγραψε πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Γαλατίας, ὅταν ἠθέλησε νὰ προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὰς βεβήλους κενοφωνίας τῶν ψευδοδιδασκάλων ὅτι· «καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν, παρ' ὃ εὐαγγελισάμεθα ὑμῖν ἀνάθεμα ἔστω» (Γαλατ. α'. 9), ἔδειξε πάντοτε μεγίστην προσοχὴν ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὥστε νὰ μὴ παραδεχθῇ τι, τὸ ὅποσον δὲν παρέλαβε κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων, νὰ μὴ διδάξῃ τι τὸ ὅποσον δὲν ἐδίδαξεν ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι. Τί δὲ ἐπραξάν καὶ πράττουσιν οἱ σημερινοὶ δραπεταὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, οἱ κακὸδοξοὶ ψευδοδιδάσκαλοι, οἱ ὡς ἀκακα δῆθεν πρόβατα ἐν μέσῳ ὑμῶν συμπεριφερόμενοι ἔσανθεν δὲ ὄντες λύκοι ὄρπαγες; (Ματθ. 7.15) καὶ αἵτινες «ἐξ ἡμῶν ἐξηλθον ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν μεμνήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν» (Α' Ἰωάν. 2, 19). Χωρὶς νὰ ἀναλογίζωνται οὔτε τὰς Ἀποστολικὰς ἀράς οὔτε τὸ φοβερὸν κρῖμα, κατὰ τῶν τὰ τοιαῦτα τολμῶντων τολμῶσιν οἱ πάντολμοι νὰ ἀπορρίπτωσι πολλὰ καὶ νὰ παραδέχωνται καὶ μετὰ ἰταμότητος νὰ διδάσκωσι διδασκαλίαν ξένας καὶ διεστραμμένας, μὴ ἀναφερομένας οὐδόλως εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς, διαστρεβλοῦντες οὕτω

καὶ ἀκρωτηριάζοντες, ἀσχροῦ κέρδους χάριν, τὰ ἱερὰ κείμενα τῶν Ἁγίων Γραφῶν. Τοιαῦτα δὲ βλάβασμα, μητροκτόνα καὶ ἀντευαγγελικὰ φθεγγόμενοι καὶ διδάσκοντες κατηγοροῦσι καὶ παριστάνουσι τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας τέκνα ἀνάξια καὶ ἀχάριστα ἐφάνησαν, ὡς διδάσκουσιν διδασκαλίας καὶ ἐντάλματα ἀνθρώπων! Καὶ τοῦτο διατί; διότι ἀποσιρτήσαντες ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν καὶ ἀνετράφησαν, καὶ θέλοντες νὰ δικαιολογήσωσιν τὴν ἀντορθόδοξον καὶ ἀντεθνικὴν αὐτῶν διαγωγὴν καταφέρονται κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν ποιμένων αὐτῆς, διότι αὕτη ἀποκρούει μετὰ βδελυγμίας πάσας τὰς ἀνθρωπίνους καὶ ὑλόφρονας αὐτῶν ἐρμηνείας τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ὡς ἐστερημέναις θείου Πνεύματος καὶ ἀπηλλοτριωμέναις τῆς Οἰκουμενικῆς καὶ καθολικῆς αὐθεντίας, διότι δέχεται καὶ τιμᾷ τὰς Ἁγίας Οἰκουμενικὰς Συνόδους, αἵτινες διὰ τοῦ κεραυνοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατεκεραύνωσιν ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ προσκόφαντας αἰρεσιάρχας, διότι παραδέχεται κατὰ τὴν σαφεστάτην μαρτυρίαν τῶν Γραφῶν (Ἰωάν. 15', 26. 1στ', 12-13. κ', 30. κα', 25. Α'. Κοριν. 1α', 2. Β'. Κοριν. β', 6. Β'. Θεσσαλ. β', 15. Β'. Ἰωάν. 12. Γ'. Ἰωάν. 14), τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν, δηλ. ὅσα διδάγματα οἱ Ἀπόστολοι παρέδωκαν ἀγράφως, διὰ λόγου, καὶ στόμα πρὸς στόμα τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν ἐλάλησαν· καὶ τὰ ὅποια οἱ εὐθὺς μετ' αὐτοὺς ἀκμάσαντες Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι γράψαντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν συγγράμμασι διέσωσαν μέχρις ἡμῶν, καὶ τὰ ὅποια μὴ ἐννοοῦντες αὐτοὶ «οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσι πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν» (Πετρ. Β'. κεφ. γ'. 16).

Τὸ δικριτικὸν δὲ τοῦτο γνῶρισμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ πάντοτε μὲν ἀνεγνώρισαν οἱ ὀρθοφρονοῦντες τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἐσχάτως δὲ κατὰ τὰς ἐν Ἀμερικῇ καὶ Εὐρώπῃ καὶ ἰδίως ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γενεύῃ κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον, κατὰ τὸ αὐτόθι συγκροτηθὲν Παγχριστιανικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὅποιον ἔλαβον μέρος ἀντιπρόσωποι τεσσαράκοντα Ἐθνῶν, καὶ ὀγδοήκοντα τεσσάρων Ἐκκλησιῶν. Ἐνταῦθα γενόμενης συζητήσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῶν κορυφαίων ξένων Θεολόγων καὶ διακεκριμένων Ἀγγλῶν Ἱεραρχῶν καὶ ἄλλων ἐπιφα-

νων κληρικων, τρανώτατα ὑπὸ πάντων σχεδὸν ἀνθρωπο-
λογήθη ἡ ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀκού-
σατε δὲ τί γράφει περὶ τούτου ὁ Σεβασμιώτατος κ. *Ο.*
Η. Πρὸντ πρόεδρος τῆς Εἰσηγητικῆς Συνελεύσεως τῆς
Παγκοσμίου Διασκέψεως ἐν τῇ ἀπὸ τῆς Γενεύης, κατὰ
τὴν 21 Αὐγούστου 1920 ἑξαπολυθείσῃ πρὸς τοὺς ἀνά-
τον Κόσμον Χριστιανούς ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ. **«Π**το,
λέγει, ἡ ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως καὶ
προσεκλήθημεν νὰ μετόσχωμεν τῆς Ὁρ-
θοδόξου θείας λειτουργίας, ἥτις ἔμελλε
νὰ τελεσθῆ εἰς τὸν Ρωσικὸν ναὸν τῆς
Γενεύης. Παρευρέθημεν πάντες ἐκεῖ Ἀγ-
γλικανοί, Βαπτισταί, Παλαιοκαθολικοί,
Πρεσβυτεριανοί, Οὐεσλεϊανοί, Κοινακεροί
κλπ. Ὁ Μητροπολίτης Σελευκείας προσε-
φώνησε τοὺς προσκυνητάς... Ἡ προσότης
τοῦ Θεοῦ ἐπλήρου τὸν ναὸν Του. Ἡμεῖς
ἠσθάνθημεν ὅτι προσηλυτίσθημεν ἐντὸς
τῶν ἐκ μαργαρίτου πυλῶν τῆς Ἀποκαλύ-
ψεως, καὶ ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην τῆς ἀγα-
πῶδους καὶ χαριέσσης λατρείας τῆς Ανα-
τολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀπῆλθουμεν ὡς κα-
τευχαριστωμένοι φέροντες τὰς ἀφίλας εἰς
τὰς χεῖρας καὶ γλυκύτητα εἰς τὰς ψυχὰς
μας ἀπὸ τὴν γοητείαν τῆς μυστηριώδους
Ἀνατολῆς. Ἐπίπομενον δὲ ἡ ὁ ὄπωπα πα-
ρευρῆν ὡς κεδθῶμεν ἐπὶ τινων προτάσεων
τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὁρῶν
καὶ ἰσχυρῶν...»

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία παρακολουθήσασα πάν-
τοτε τὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «Πιστὸς ὁ Θεὸς ὅτι ὁ
λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ ἀλλὰ
ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν» (Β'. Κορινθ. α'. 19), πάντοτε
μετὰ παρρησίας διακηρύττει πρὸς τοὺς Ὁρθοδόξους
Χριστιανούς, ὅτι ὁ λόγος αὐτῆς, ἡ διδασκαλία αὐτῆς
δὲν ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ, ἀλλὰ πάντοτε ναὶ, δηλαδὴ δὲν
ἐδίδαξε σήμερον τοῦτο καὶ αὔριον κείνο, ἀλλὰ πάν-
τοτε τὸ αὐτό, πάντοτε τὴν αὐτὴν ἀπαράλλακτον καὶ

ἀμετάτρεπτον διδασκαλίαν τῆς πίστεως. Ὅ,τι ἐδίδαξε κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους εἰς τοὺς ἀρχαίους Χριστιανούς, αὐτὸ τοῦτο διδάσκει καὶ σήμερον μετὰ τοσοῦτους αἰῶνας, ἢ αὐτὴ πάντοτε διδασκαλία, τὰ αὐτὰ μυστήρια, ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς χρήσεως καὶ τῆς ἐκτέλεσεως αὐτῶν.

Ἰδοὺ λοιπόν, ἀγαπητοί μου, ἰδοὺ εἰς ποίας βάσεις στηριζομένη ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐδειχθη πάντοτε ἀκλόνητος κατὰ πάσης τῶν ἐναντίων προσβολῆς καὶ ἀνένδοτος πρὸς πᾶσαν πείσμονα τῶν κακοδόξων ἀπαίτησιν. Ἰδοὺ τὰ πραγματικὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γνωρίσματα, τὰ ὅποια οὐδεμία ἄλλη τῶν λεγομένων Ἐκκλησιῶν δύναται νὰ διαφιλονεικήσῃ καὶ διὰ τὰ ὅποια ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες Χριστιανοί, τὰ γνήσια τέκνα τῆς Ὁρθοδόξου μητρὸς Ἐκκλησίας, δικαίως σεμνυνόμεθα καὶ καυχώμεθα. Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ ἐγκαυχώμενοι δικαίως διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἡμῶν, τί ὀφείλομεν νὰ πράττωμεν καὶ ποῖον εἶναι τὸ χρέος ἡμῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ὅταν βλέπομεν αὐτὴν καταπολεμουμένην; Τοῦτο διατρανοῦται εἰς τὸ παράγγελμα, τὸ ὅποσον ὁ μέγας τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος δίδει πρὸς τὸν ἡγαπημένον αὐτοῦ μαθητὴν Τιμόθεον, θέλων νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν πονηρῶν καὶ γοήτων ἐνθρώπων τῆς ἐποχῆς του. «Σὺ δὲ μένε—γράφει πρὸς αὐτὸν—ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες» (Β. Τιμοθ. 3, 14). Τοῦτο λοιπόν εἶναι τὸ πρῶτιστον καθήκον ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν, ἀδελφοί, νὰ ἐμμένωμεν πιστοὶ καὶ ἀκλόνητοὶ εἰς τὴν πατρῴαν εὐσέβειαν, τὴν ὁποίαν οἱ μακάριοι πατέρες ἡμῶν διὰ μυρίων κινδύνων καὶ θυσιῶν ἐν μέσῳ τοσοῦτων ναυαγίων διασωσάντες εἰς ἡμᾶς ἐκκληροδόησαν.

Ὅτε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διαλεγόμενος πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς ἐν Ἐφέσῃ Ἐκκλησίας, ὑπέδειξε πρὸς αὐτοὺς τὸν κίνδυνον τὸν ἐκ τῆς ἐμφανίσεως ἀνδρῶν λαλούντων διεστραμμένα καὶ λυμειῶνων ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, προσέθηκεν ὡς ἀναγκαῖον συμπέρασμα τὸ «Γρηγορεῖτε» (Πραξ. 20, 30), θέλων ἐξάπαντος, διὰ τούτων νὰ καταδείξῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγρηγόρσεως καὶ προσοχῆς εἰς τοιαύτας μάλιστα περιστάσεις. Εἰς ἐποχὴν λοιπόν καθ' ἣν ἡ ἀθρησκεία καὶ ἡ ἀσέβεια θρασυτάτην

ὕψωνουσιν ἐν μέσῳ ἡμῶν τὴν κεφαλὴν, αἱ δὲ ἀντιχριστιανικαὶ ἰδέαι διαδιδόμεναι δι' ἀντιχριστιανικῶν καὶ ἀντορθοδόξων φυλλαδίων καὶ ἐφημερίδων, ἅτινα ὁ γνωστός μεταξὺ ἡμῶν Χιλιαστὴς διασκορπίζει κατὰ χιλιάδας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εὐσεβεῖ Κοινωνίᾳ, ζητῶν διὰ τούτων νὰ ἀναμοχλεύσῃ καὶ διασαλεύσῃ τὰ περὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν πράξιν δόγματα τῆς πρεσβυτάτης καὶ Θεοδωρήτου εὐσεβείας, τὸ παράγγελμα τοῦτο τοῦ Ἀποστόλου καὶ ἡμεῖς ἐπαναλαβάνομεν πρὸς Ὑμᾶς, ἀγαπητοί μου, «Γρηγορεῖτε, σιγήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε... ἐνήψατε, ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ, ὃ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει» (Α΄. Κορ. 16, 13 καὶ Α΄. Πέτρ. 5, 8).

Λοιπὸν, ἀγαπητοί μου, «Προσέχειν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ἡμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο Ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» (Πραξ. 20, 28) ἐντέλλεται καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἐπισκόπους, τὸ σκευὸς τῆς ἐκλογῆς, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, προλέγων τὴν ἐμφάνισιν ἐν μέσῳ ἡμῶν βαρέων λύκων, μὴ φειδομένων τοῦ ποιμνίου, ἀνδρῶν δηλ. λαλούντων διεστραμμένα, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἀποσπῶσιν ὀπίσω αὐτῶν τοὺς γνησίους μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ. Τοιοῦτοι δὲ ἄνδρες, ὡς γνωρίζετε, ἀπὸ πολλοῦ ἔχουσιν ἐγκαθιδρυθῆ μεταξὺ ἡμῶν, ἐξ ἡμῶν αὐτῶν ἐξελεθόντες, οἵτινες ἂν καὶ ἐγεννήθησαν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀνεγεννήθησαν διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος ἐν τῇ ἱερᾷ αὐτῆς Κολυμβήθρᾳ, ὅμως οἱ ἀχάριστοι «καταστρινιάσαντες τοῦ Χριστοῦ... τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν» ... μὴ εὐσεβοῦντες μηδὲ ἀμοιβάς τοῖς προγόνοις ἀποδίδοντες, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος (Α΄. Τιμοθ. 5, 11), καὶ λαλοῦντες διδασκαλίᾳς διεστραμμένας καὶ ξένας πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, προσπαθοῦσι, διὰ τῆς διασκορπίσεως ἐν μέσῳ τῆς ἡμετέρας εὐσεβοῦς Κοινωνίας κατὰ χιλιάδας ἀντιχριστιανικῶν καὶ ἀντορθοδόξων φυλλαδίων καὶ ἐφημερίδων, νὰ ἀναμοχλεύσωσι καὶ διασαλεύσωσι τὴν πίστιν καὶ τὴν πράξιν τῆς πρεσβυτάτης καὶ Θεοδωρήτου Ὀρθοδοξίας. Διαστρεβλωθέντες αὐτοὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν διὰ διδασκαλιῶν ξένων καὶ ἀντορθοδόξων καὶ πράκτορες προπαγανδιστικῶν ἐταιρειῶν ἐν μέσῳ

ἡμῶν γενόμενοι, προσπαθοῦσι νὰ μεταδώσωσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀρχαιοτάτους Χριστιανούς, εἰς ἡμᾶς τοὺς Πνευματοδιδάκτους καὶ Ἀποστολοδιδάκτους Ὁρθόδοξους Ἕλληνας, τὰς χιμαιρικές καὶ ὑποθετικές καὶ ὑλιστικῶν θεωριῶν μεστὰς διδασκαλίας, τῶν διδασκάλων αὐτῶν κακοδόξων Ἀμερικανῶν (οἷος εἶναι καὶ ὁ διαστρεβλωτῆς τῶν Ἱερῶν Γραφῶν Ρῶσσελ) τῶν μόλις χθὲς ἐν σχέσει πρὸς ἡμᾶς τὸν χριστιανισμὸν διδαχθέντων καὶ τοῦτον κολοβὸν καὶ ἠλλοιωμένον. Οὐδεὶς ὁμως εὐφρονῶν ἐκὼν ἀνταλλάσσει νόμισμα πρὶν ἢ βεβαιωθῆ, ὅτι τὸ δι' αὐτοῦ ἀνταλλάσσόμενον δὲν εἶναι κίβδηλον. Περὶ τούτων ἄς εἶναι βέβαια τὰ κίβδηλα ταῦτα τέκνα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄς μὴ λησμονῶσιν ὅτι οἱ Πατέρες αὐτῶν Ἕλληνες ἀγία τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν, γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν Ἀγίαν, προετίμησαν τὸ Τουρκικὸν σαρκίον ἀπὸ τὸ Φράγκικον φακίολιον, προετίμησαν νὰ ἀπολέσωσιν οὕτω μόνον τὰ σώματα, ἵνα μὴ μετὰ τῶν σωμάτων ἀπολέσωσι καὶ τὴν ψυχὴν.

Δὲν εἶναι τῆς φιλοτιμίας αὐτῆς ἀξιον, οὐδὲ ἀπεκδέχεται ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλλάς τὰ φρησκευτικὰ φῶτα ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς, οὐδὲ ἀπὸ τὸν διαστρεβλωτῆν τῶν Γραφῶν Ρῶσσελ καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ. Ἄς μεταβῶσιν οὗτοι νὰ κηρύξωσι τὰς μωρολογίας αὐτῶν εἰς τὰ ἔθνη τὰ ἀγνοοῦντα τὸν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Εἰς ἀνθρώπους παντάπασιν ἀθρήσκους καὶ ἀβαπτίστους, καθὼς τὰ θεῖα τοῦ Κυρίου λόγια ἀπαιτοῦσιν (Ματθ. 10, 16).

Ἡ Ἑλλάς—καὶ ἄς εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον—δέκα πέντε καὶ ἡμισὺν αἰῶνας, πρὸ τοῦ νὰ ἀνακαλυφθῆ ἡ Ἀμερικὴ, ἐγνώριζε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας καὶ ἠρμήνευε καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸ εἰς πολλὰς φυλάς καὶ γλώσσας, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ κατὰ μυριάδας ἐμαρτύρησαν καὶ ποταμοὺς ἔχυσαν αἱμάτων τὰ τέκνα αὐτῆς, πιστεύσαντες αὐτοὶ καὶ βαπτισθέντες καὶ ἄλλους βαπτίσαντες καὶ εἰς Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ὁδηγήσαντες. Ἄς μὴ λησμονῶσιν οἱ δραπετίδαι οὗτοι τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅτι ἐκεῖνος ὅστις εἶπεν: *Ἄ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς...* καὶ τὸ *Ἀπορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα* (Ματθ. 10, 16. Μάρκ. 16, 15), αὐτὸς διὰ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν καὶ τοῦ ἐν τοῖς Προφήταις μεγαλοφωνοτάτου Ἡσαΐου, εἶπε καὶ ἐκεῖνο αὐτῷ δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου

ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, οἷς οὐκ ἀνηγγέλιθη περὶ αὐτοῦ ὄνονται καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι συνήσονται» (Ρωμ. 15, 20-21, Ἦσα. 52, 16). Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θεμέλιον ἔχει οὐχὶ τὸ τυχερόν, ἀλλ' ἀρραγές καὶ θεοστήρικτον, καθὼς μᾶς διδάσκει αὐτὴ ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, μαρτυροῦσα εἰς πάντας τοὺς μακρὰν καὶ τοὺς ἐγγύς, ὅτι, ἂν καὶ κατέβη σφοδρατάτη καὶ δίκην χειμάρρου ἢ βροχῆ τῆς εἰδωλολατρείας, καὶ ἂν καὶ ἐπὶ ἤλθον ραγδαίότατοι καὶ ἀκατάσχετοι οἱ ποταμοὶ τῆς ἀπηνευστάτης βίας καὶ τῶν αἰμοδιψῶν διωγμῶν τῶν τυράννων, οἱ δὲ αἰρετικοὶ καὶ σχισματικοὶ ἄνεμοι ἐπνευσαν ἐναντίον αὐτῆς μετὰ ὀρμῆς καὶ πατάγου, καὶ προσέπεσαν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἠνοίγησαν κατ' αὐτῆς ὄλαι αἱ πύλαι τοῦ Ἄδου, δὲν κατέπεσεν, ἀλλ' ἴσταται ἀκράδαντος εἰς τοὺς αἰῶνας, ἐπειδὴ εἶναι τεθεμελιωμένη ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ ἐστηρικμένη διὰ τῶν ἐπτά στύλων τῆς θείας Σοφίας, τῶν χαρισμάτων δηλ. τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἅτινα διὰ χειρὸς τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν πνευματεμψύρων καὶ θεοκινήτων διαδόχων αὐτῶν εἰς τὴν μίαν ἀληθινὴν τοῦ Σωτῆρος Ἐκκλησίαν ἐξεχύθησαν (Ματθ. 7, 24 25 Παρ. Θ'). Δὲν ἐζήτησε ποτὲ ἡ Ἑλλάς τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ τὰ φηρησκευτικὰ φῶτα ἀπὸ τῆς γῆς τοῦ Γῶγ καὶ τοῦ Μαγῶγ, διὰ τὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὴν φράσιν τοῦ φίλου καὶ θαυμαστοῦ τῆς Ἑλλάδος Βολταίρου, ἔστω καὶ ἀθέου, πρὸς τὸν ἀτυχῆ συγγραφέα τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας ἀστρονομίας Βαϊλλῶν, διότι ἐκ τῆς γῆς ταύτης οὐδέποτε ἤλθον «εἰμὶ μόνον τίφρεις αἵτινες κατέφαγον τὰ ἀρνία μας». Διότι ὡς ὁ πολὺς Π. Νάσιων Μάγχιωρ ἔγραφε κατὰ τὸ ἔτος 1870 πρὸς τὸν Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων «εἰς τὴν θείαν τοῦ Χριστιανισμοῦ Ἰδέαν, ἠνδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ χορηγήσῃ τύπον καὶ σάρκα Ἑλληνικὴν. Ἡ ἰδέα δὲ αὕτη περιβληθεῖσα τὴν σάρκα καὶ τὰ ὀσῆα, τὸ πνεῦμα καὶ τὴν γλῶσσαν, καὶ τὴν φιλολογίαν τὴν Ἑλληνικὴν, καλεῖται Ἑκκλησία. Τὸ νὰ προσβάλλῃ τις λοιπὸν τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ γλῶσσαν ἰσοδυναμεῖ μὲ πόλεμον κατ' αὐτῆς τῆς ἰδέας τοῦ Χριστιανισμοῦ... οὐ τὰ προϊόντα εἰσὶ τὸ ἔργον τοῦ πνεύματος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης καὶ γλώσσης κλπ.» (Ὅρα Ἑκκλ. Ἐπιθεωρ. 1873 Τεύχος 25—26 σελ. 76). Ἐὰν δὲ ὡς ἐκ τῶν καιρικῶν

περιστάσεων και δυσχειμέρων καιρών κατά τους σκοτεινούς χρόνους της δουλείας απώλεσεν, ούτως ειπεῖν, τὰ σωματικά και εκλαυσεν, ως ή Ραχήλ, τὰ σφά αὐτῆς τέκνα ή Ὁρθόδοξος Ἑλληνική Ἐκκλησία ή τῶν Ἐθνῶν μουσομήτωρ και φιλόχριστος Διδάσκαλος, ὅμως ἔσωσε τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου, ὀλοκλήρον τὸν θησαυρὸν τῆς ὀλοκλήρων και Παρθένου και Ἀγίας Πίστεως τῶν θεοκηρύκων Ἀποστόλων και τῶν θεοσόφων πατέρων και διδασκάλων αὐτῆς, ἅτινα ὁ πολὺς τὴν γνώσιν, γνωστὸς παρ' ἡμῖν Χίλιασῆς, ἀποκαλεῖ ἐν τῇ πρὸς πρὸς ἡμᾶς Ἀνοικτῇ αὐτοῦ Ἀπαντήσει, «**ἔωλα, ἀσκήρικτα και ἀνωφελῆ, μεσαιωνικῆς θεολογίας ὄπλα (!) ἀνθρώπινα διδάγματα, παραδόσεις και φαντασιουργήματα !!** (σελ. 13)

Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ κύριος οὗτος, βλασφημῶν, ὀνομάζει και χαρακτηρίζει οὕτω τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, και ἀφοῦ ὡς μαρτυρεῖ ἐν σελίδι 19 τῆς πρὸς ἡμᾶς Ἀνοικτῆς Ἀπαντήσεως αὐτοῦ, ἐπιδιώκει τὴν γνώσιν και ἔρευναν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ μετὰ εὐτολμίας τόσοσιν μεγάλῃ ὄσιν ἐκέκμητο και οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας (!) διατι δὲν στρέφει τὰ πετυρακτωμένα αὐτοῦ βέλη κατά τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ και Ἀμερικῇ Θεολόγων, οἵτινες, ὡς εἶπομεν, προηγουμένως, ἐσχάτως ἀνεγνώρισαν τὴν ὀρθότητα τῆς διδασκαλίας τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, και ὠνόμασαν αὐτὸν και τοὺς κατά τὸν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ τρόπον ἐργαζομένους πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν ἄλλην ζωοκλέπτας, και ἐχαρακτήρισαν τὸ θεάρεστον (!) αὐτῶν ἔργον ὡς ζωοκλοπὴν, ἥτις εἶναι κακούργημα ;

Ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης, ἀγαπητοί μου, μᾶς διηγείται ὅτι, ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπευφημούμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ, Ἑλληνές τινες, ἐκ τῶν παρευρισκομένων εἰς Ἱεροσόλυμα προσῆλθεν πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Φίλιππον λέγοντες «**Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν**» (Ἰωαν. 12, 20). Ἦλθεν ὁ Φίλιππος και εἶπε τοῦτο πρὸς τὸν Ἀνδρέαν και πάλιν ὁ Ἀνδρέας και ὁ Φίλιππος εἶπον τοῦτο πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰησοῦς ἀκούσας τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Ἑλλήνων ἀπεκρίθη «**Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου**» (Ἰωαν. 12, 23). Κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς νέας ἐποχῆς ἀφ' ἧς παύει ὁ χρόνος νὰ μετρηται δι' Ἑλληνι-

κῶν Ὀλυμπιάδων καὶ ἡ κλεψύδρα τοῦ καιροῦ βαπτίζεται καὶ αὐτὴ Ἑλληνική, ἡ ἐμφάνισις τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ ἦτο λίαν ἐπίκαιρος, διότι ἦλθον ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ παλαιοῦ κόσμου, ὅστις ἐμελλε νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὸν νέον τὸν ἀναπλασθησόμενον ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἦλθον νὰ ἐναποθέσωσιν εἰς τοὺς πόδας Αὐτοῦ τὸ σκήπτρον τῆς ἡθικῆς βασιλείας, τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἐφ' ὅλης τῆς Οἰκουμένης. Ὅπόσον ὑπῆρξεν ἡ ἀπόκρισις αὐτῆ τοῦ Ἰησοῦ ἐντιμος διὰ τοὺς Ἑλληνας! Ἦλθον, λέγει, οἱ διδάσκαλοι τοῦ κόσμου ἦλθον τὰ τέκνα τῆς σοφῆς Ἑλλάδος ἄτινα διὰ τῆς ὑπὸ πάντων τῶν λαῶν ἐμιλουμένης γλώσσης τῶν ἱα καταστήσωσιν τὴν διδασκαλίαν μου πασίγνωστον. « Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου! » Καὶ τὸ παντέφορον βλέμμα τοῦ Ἰησοῦ, διασχίζον τοὺς μέλλοντας αἰῶνας, ἠύλογει τοὺς Ἀθανασίους, τοὺς Κυρίλλους, τοὺς Γρηγορίου, τοὺς Βασιλείους, τοὺς Χρυσοστόμους καὶ τοὺς λοιποὺς ἐνδόξους τῆς Ἐκκλησίας Ἑλληνας Πατέρας καὶ Διδασκάλους, οἵτινες διέδωκαν τὴν Θεῖαν Αὐτοῦ διδασκαλίαν καὶ ἔφεραν τὴν ἐξημέρωσιν εἰς τὰ Ἑθνη καὶ τῶν ἐποίων ἡ ἀγιότης τοῦ βίου ἀνεχαίτισε τὸν χειμαρρὸν τῆς διαφύρας τῶν τότε κοινωνιῶν, τὸ δὲ φῶς τῶν ἰδεῶν αὐτῶν καὶ τῶν λόγων διέλυσε τὰ σκότη τῆς εἰδωλολατρείας. Ταῦτα δὲ πάντα φαίνεται ὅτι ἀγνοεῖ ὁ παρ' ἡμῖν μαθητὴς τοῦ Ρῶσελ, διότι ἐν σελ. 18-19 τῆς Ἀνοικτῆς αὐτοῦ Ἀπαντήσεως λέγει μετὰ περισσοῦς θρασυτητος καὶ ἰταμότητος, ὅτι « εἶναι ἀδύνατον αἱ διδασκαλίαι καὶ αἱ γνωματεύσεις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἱερῶν Συνόδων γὰ ἔχωσι θεόπνευστον κῆρος καὶ αἰθερίαν διὰ τὴν πίστιν τῶν Χριστιανῶν, ἀλλ' εἶναι προλήψεις ἀπλάι καὶ γνωματεύσεις καθιερωθεῖσαι καὶ ἐπικρατήσασαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συνεπείᾳ τῆς ἀφαιρέσεως ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀνθρώπων τῆς κλειδῆς τῆς γνώσεως δηλ. τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ! Ὡ ἀσεβεστάτης ἀδυροστομίας!! Καὶ δὲν μᾶς λέγει ὁ κύριος αὐτός, ὁ πρὸ τοῦ φωτός τῆς ἀληθείας μυωπάζων, τίνας ἄλλου ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὰ σοφὰ τέκνα ἐξημερεύησαν τόσον ἀγχίνως καὶ ἀξίως, τόσον ἐμβροθῶς καὶ ἐκφαντορικῶς καὶ μετὰ τηλικούτου ζήλου ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, πᾶσαν τὴν φύσιν τῶν ὄντων, φυσιολογικῶς, θεολογικῶς, ἐποπτικῶς καὶ φιλοσοφι-

κῶς καὶ διὰ τρόπου ἐξαισιῶς μαιευτικωτάτου καὶ συζητητικωτάτου ; Πῶς δὲν ἐφείλκυσε τὴν ἐρευνητικὴν προσοχὴν του ἢ ἀποδοθεῖσα αὐτῇ ὑψίστη τιμὴ ἐκ μέρους τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Φυλὴν διὰ τῆς φράσεως «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ;» ; Μόνον ἄνθρωπος μὴ ἔχων τὴν ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα Ἑλληνικὸν δύναται νὰ εἶπῃ ταῦτα ! Οὐδενὸς ἄλλου ἔθνους ἢ γλώσσα καὶ ἡ σοφία, αἱ ἀρεταὶ καὶ οἱ ἀγῶνες, αἱ θυσίαι καὶ τὰ αἵματα, ἐδόξασαν, ἐλάμπρυναν, ἐπλάτυναν, ἐκράτυναν καὶ ἐμεγάλυναν τὴν πίστιν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὅσον τοῦ ἔθνους τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἐὰν δὲ ταῦτα πάντα ὁ κ. Χιλιαστὴς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ γνωρίζῃ, διότι φαίνεται ὅτι ἔλην τὴν προσοχὴν του ἐχει ἐπιστήσει ἐπὶ τῆς «Χαραυγῆς τῆς Λιλιετηρίδος» τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ ἀπὸ ἀρχῆς μέχρι τέλους γέμοντος μωρολογιῶν, ὕβρεων καὶ βλασφημιῶν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, τοῦλάχιστον αὐτὸς ὁ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας αὐστηρὸς κριτῆς, διατί δὲν παρακολουθεῖ τὰς σημερινὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικά, διὰ νὰ ἀκούσῃ ἐξ αὐτῶν καὶ νὰ μάθῃ αὐτὸς, ὁ διὰ παγκοσμίαν ἐπαιρόμενος (;), τί λέγουσι καὶ γράφουσι καὶ πῶς διανοοῦνται ὑπὲρ τῆς ὑπ' αὐτοῦ βλασφημιούμενης Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, οἱ Ἄγγλοι, Ἀμερικανοὶ καὶ Γερμανοὶ θεολόγοι καὶ πῶς οἱ ἐκ τούτων λογικώτεροι καὶ κριτικώτεροι, πρὸς αὐτὴν τὸ βλέμμα καὶ τὴν καρδίαν στρέφοντες, σπουδάζουσι καὶ ἀγωνίζονται νὰ προσεγγίσωσι πρὸς αὐτὴν καὶ ἐν τῇ πράξει καὶ ἐν τοῖς δόγμασιν ;

Ἄλλ' ὑμεῖς, ἀγαπητοὶ μου, τὰ τέκνα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἔχοντες ταῦτα πάντα κατὰ νοῦν, ἐμμένετε σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι πρὸς τὴν θεοφῶς παραδοθεῖσαν ἡμῖν ἀληθινὴν πίστιν, τρέφοντες πρὸς τὴν θεματοφύλακα τῶν ἱερῶν τούτων ἀληθειῶν, τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὸν πατροπαράδοτον ἐκείνον σεβασμὸν, ὃν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία τῶν ἁγίων ἡμῶν Πατέρων ἠσθάνετο ἀείποτε πρὸς τοὺς ἱεροὺς θεσμούς, τοὺς διέποντας αὐτὴν ἀπ' αἰῶνων. Μηδεμίαν δίδετε προσοχὴν εἰς τὰς βεβήλους ταύτας κενοφωνίας τῶν ψευδοδιδασκάλων τῆς ψευδωνύμου γνώσεως (Α' Τιμοθ. 6, 20), διότι οὗτοι οὐκ εἰσὶν ἄνθρωποι ἄφρατων, ἀνε

τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν καθοδηγεῖ καὶ διακυβερνᾷ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἐναυάγησαν περὶ τὴν πίστιν, ἐξοκειλάντες εἰς ὑφάλους καὶ σύρτιδας, μεταχειριζόμενοι ὡς γνώμονα ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν Γραφῶν τὰς ἀνθρωπίνους ἐπινοίας τοῦτου ἢ ἐκείνου τοῦ κατ' ἀνθρώπον σοφοῦ, πολλάκις δὲ καὶ ἀπαιδεύτου καὶ ἀστοίχειώτου, καθὼς γνωρίζομεν πολλοὺς μεταξὺ ἡμῶν ὑπὸ ποικίλων ἀφορμῶν τοῦ βίου εἰς τὴν πλάνην ταύτην αἰχμαλωτισθέντας. Καὶ ἀληθῶς! διότι, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος, *οὐχ ἱκανοὶ ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαι τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν—τῶν γνησίων δηλονότι καὶ Ἀποστολικῶν διδασκάλων—ἐκ τοῦ Θεοῦ, δεῖκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους τῆς Καινῆς Διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ Πνεῦμα ζωοποιεῖ.* (Β'. Κορινθ. 3, 5—6) Καὶ πάλιν *«πᾶσα προφητεία Γραφῶν ἰδίᾳ ἐπιλύσεως (δηλ. ἀνθρωπίνης καὶ ἰδιογνώμονος ἐπιλύσεως) οὐ γίνεται, οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ἐπὶ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἀνθρώποις.* (Πετρ. Β'. 1, 20—24). Τὰ τοῦ Παναγίου δηλ. Πνεύματος μόνον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον γινώσκει καὶ ἀποκαλύπτει εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, φωτίζον καὶ ἀγιάζον αὐτήν.

Νυχτὸς δὲ καὶ ἡμέρας τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον στρέφοντες, καθικετεύετε τὸν Πατέρα τῶν φώτων, ὅπως διανοίξῃ καὶ αὐτῶν τὸν βεβηλωθέντα νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς Γραφὰς ἵνα ἐπιστρέψωσι καὶ ἐπαναζήσωσι κατὰ Χριστόν. (Ρωμ. 11, 23—24).

Ταῦτα ἐκ καθήκοντος Πατρικοῦ καὶ πνευματικοῦ γράφοντες πρὸς ὑμᾶς, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα, εὐχόμεθα, ὅπως ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ τὸ ἀληθινὸν φῶς, φωτίξῃ πάντοτε τὸν νοῦν ὑμῶν καὶ καθοδηγῇ ὑμᾶς εἰς τὴν ἰδὸν τῆς ἀληθείας, καὶ οὐ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη πάντοτε μετὰ πάντα ὑμῶν—Ἀμήν!

Ἐν Χανίοις τῇ 1ῃ Φεβρουαρίου 1921.

† Ο ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ἐμβριθῶς καὶ ἐκφαντορικῶς καὶ
λοῦ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, πᾶσαν τὴν φυσιο-
λογικῶς, θεολογικῶς, ἐποπτικῶς

